సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్, పబ్లిక్ హెల్త్, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం [యుటి], చండీగఢ్ మరియు ఇతరులు
వర్సెస్
కుల్దీప్ సింగ్ మరియు ఇతరులు
జనవరి 21, 1997
[కె.రామస్వామి, ఎస్.సగీర్ అహ్మద్ మరియు జి.బి.పట్నాయక్ న్యాయమూర్తులు]

భారత రాజ్యాంగం, 1950: ఆర్టికల్స్ 14,16 (1), 16 (IA), 38,46 మరియు 335.

షెడ్యూల్డు కులాలు మరియు షెడ్యూల్డు తెగలు — పదోన్నతులలో రిజర్వేషన్లు - ప్రత్యమ్నాయము, వైకల్పిక మార్పిడి సూత్రం – షెడ్యూల్డ్ తెగ అభ్యర్థుల లభ్యత లేకపోవడం – షెడ్యూల్డ్ కుల అభ్యర్థిని పరిగణించవలసిన బాధ్యత – ముందుకు తీసుకువెళ్ళే నియమం – ప్రతివాది షెడ్యూల్డ్ కుల అభ్యర్థి ముఖ్య డ్రాఫ్ట్సమేన్ పదోన్నతి – ప్రతివాది పరిగణించబడలేదు – ఇతర అభ్యర్థులను నియమించారు – జాబితా ప్రకారం పదోన్నతి హక్కు ను ప్రతివాదికి నిరాకరించినారు – ప్రతివాది ద్వారా సవాలు –ప్రతివాది వాస్తవానికి పదోన్నతి పొందాల్సిన తేదీ నుండి పర్యవసాన ప్రయోజనాలతో పరిగణించమని ట్రిబ్యునల్ ఆదేశం - సుప్రీంకోర్టులో అప్పీల్ — **తేల్చినది** రిజర్వేషన్ నియమాన్ని అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత రాజ్యాంగబద్ధమైన కర్తవ్యం – ఇది దాని నిజమైన భావనలోనూ స్ఫూర్తి తోనూ అమలు చేయబడాలి – పదోన్నతి లో రిజర్వేషన్ నియమాన్ని అమలు చేయడానికి ఆ తరపున భారత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన కరపత్రానికి అనుగుణంగా జాబితాను నిర్వహించడం మరియు దానిని ఖచ్చితంగా అమలు కలిగయుండుట అనేది ప్రజాసేవకుల పై విధించే బాధ్యత మరియు నమ్మకం – ఇక్కడ పిటిషనర్, ఆ నమ్మకాన్ని వమ్ము చేసి , ప్రజా విధానాన్ని నిరుత్సాహపరిచేందుకు మొగ్గు చూపారు – పిటిషనర్ ఆ రాజ్యాంగబద్ధమైన విధిని నిర్వర్తించడంలో విఫలమయ్యాడు – కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన చండీగఢ్ యొక్క పాలకుడు [అడ్మినిస్ట్రేటర్], సంబంధిత తప్పు చేసిన అధికారులపై పరిశీలించి తగు విధముగా చర్య తీసుకోవడాన్ని వ్యతిరేకించారు – ఇతర అభ్యర్థిని పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు ప్రతివాదిని పదోన్నతి ద్వారా ఖాళీని భర్తీ చేయాల్సి ఉంటుందని మరియు ప్రతివాది కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా షెడ్యూల్డ్ తెగలకు కేటాయించిన ఖాళీని భర్తీ చేయాలని ట్రిబ్యునల్ సరిగ్గా

పేర్కొంది – ప్రభుత్వం అందించిన జాబితాను రిజర్వేషన్ నియమం ప్రకారం వాటిని భర్తీ చేయకపోవడం దానిని రాజ్యాంగ విధులను ఉల్లంఘించడం నివారించడం లో లోపము – అందువల్ల, ట్రిబ్యునల్ యొక్క అభిప్రాయం శాసనములో సరైనది, ఎటువంటి జోక్యానికి తావు ఇవ్వదు.

కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్–జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా జియాన్ ప్రకాష్, న్యూ ఢిల్లీ మరియు ఒకరు వెర్సస్ కె. ఎస్. జగన్నాథన్ & ఒకరు, [1986] 2 SCC 679, సూచించబడింది.

కేరళ రాష్ట్రం వెర్సస్ ఎన్. యెమ్. థామస్, [1976] 2 SCC 310;

పంజాబ్ రాష్ట్రం వెర్సస్ వి. హీరాలాల్, [1971] 3 ఎస్.సి.ఆర్. 267 మరియు అఖిల భారతీయ సోషిత్ కర్మచారి సంఘ్ వెర్సస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, [1981] 1 SCC 246, ఉదహరించబడింది.

ప్రజా పరిపాలన – ప్రజా సేవకుడు — అధికారం తో పాటు కర్తవ్యం సూత్రం – ప్రతి ప్రజా సేవకుడు సమాజానికి ట్రస్టీ – దేశాన్ని ఏకీకృతం చేయడానికి, ప్రజా పరిపాలనలో శ్రేష్ఠత మరియు సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక మరియు రాజ్యాంగ విధానములను అమలు చేయడంలో అతను నమ్మకంగా ఉండాలి – ఆర్టికల్స్ 16 (4), 16 (4–ఎ), 15 (4), 335 కింద వాటి అంతర్–సంబంధిత మార్గదర్శక సూత్రాలు రాజ్యాంగ విధానాన్ని అమలు చేయడానికి విధి మరియు అధికారాన్ని అప్పగించిన ప్రజా సేవకుడు వాటి అన్ని అమలులో పారదర్శకతను ప్రదర్శించాలి మరియు రాజ్యాంగ లక్ష్యాల యొక్క తగిన ప్రభావానికి జవాబుదారీగా ఉండాలి.

పోలీస్ కమిషనర్, బొంబాయి v. గోర్ధందాస్ భాన్జీ, [1952] SCR 135 మరియు జూలియన్ v. లార్డ్ బిషప్ ఆఫ్ ఆక్స్ఫర్డ్, 5 అప్పీలు కేసులు 214 ; సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ న్యాయనిర్ణయాదికారం: ప్రత్యేక సెలవు పిటిషన్ (సి) 1997లోని 492వ సంఖ్య.

O.A.నెంబరు.330/1989 లో చండీగఢ్లోని సెంట్రల్ అడ్ – మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క 6.9.96 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

పిటిషనర్ల తరపున కె. బి. రోహ్తగి మరియు శ్రీమతి అపర్ణ రోహ్తగి.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు వెలువరించ బడిందిః

కేంద్ర అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్, చండీగఢ్ బెంచ్, O. A. నెం. CH/89లో ది.6.9.1996 న రూపొందించబడిన ఉత్తర్వు పై నుండి ఈ ప్రత్యేక సెలవు పిటిషన్ తలెత్తింది. ఒప్పుకొన్నట్లుగానే ప్రతివాది షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందినవాడని, హెడ్ డ్రాఫ్టు మెన్ గా పదోన్నతి పొందడానికి అర్హత కలిగి ఉన్నాడు. ఈ పదవికి పదోన్నతి కోసం పిటిషనర్లు 1988 మార్చి 30న రవీందర్ కుమార్ సూద్ను, 1989 మార్చి 14న ధరం నంద్ ను నియమించారు. ఈ పదవి షెడ్యూల్డు తెగలకు చెందినది అయినప్పటికీ రిజర్వ్డ్ అభ్యర్థిగా ఈ పదవిలో పరిగణించబడటానికి తాను అర్హుడిని అని పేర్కొంటూ వారి పదోన్నతి మరియు తన కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడాన్ని ప్రతివాది సవాలు చేశారు. భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ప్రకారం, ఈ పోస్టులు షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల మధ్య పరస్పరం మార్చుకోగలవు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థి అందుబాటులో లేకపోతే, షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందిన అర్హతగల అభ్యర్థి షెడ్యూల్డ్ తెగ అభ్యర్థుల కోసం కేటాయించిన పోస్టుకు పదోన్నతి కోసం పరిగణించబడటానికి అర్హులు. అతన్ని పరిగణించనందున, జాబితా ప్రకారం ఇవ్వబడిన పదోన్నతి యొక్క చట్టబద్ధమైన హక్కు అతనికి నిరాకరించబడింది. ట్రిబ్యునల్ అతని వాదన మరియు పిటిషన్ను అనుమతించింది. ఇంతలో, అతని దరఖాస్తు పెండింగ్లో ఉండగా, అతను జూన్ 26,1993 న పదోన్నతి పొందాడు. అయితే, అతను నిజంగా పదోన్నతి పొందాల్సిన పారిణామిక తేదీ నుండి అనగా ఆర్ .కె.సూద్ పదోన్నతి పొందిన ఖాళీ లో పర్యవసాన ప్రయోజనాలతో అతనిని పరిగణించమని ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి.

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది గౌరవ కె.బి.రోహ్తగి ఇలా వాదిస్తూ, కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన చండీగఢ్కు సంబంధించి, షెడ్యూల్డ్ తెగల జాబితా అందుబాటులో లేదు, అందువల్ల, షెడ్యూల్డ్ తెగలకు కేటాయించిన ఖాళీని షెడ్యూల్డ్ తెగలకు అందుబాటులో ఉన్నట్లుగా పరిగణించలేము. ఈ వాదనలో మనకు ఎటువంటి బలం కనిపించదు. భారత ప్రభుత్వం, హోం వ్యవహారములు మంత్రిత్వ శాఖ, జూన్ 12, 1986 నాటి లేఖ ద్వారా, కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన చండీగఢ్లో షెడ్యూల్డ్ తెగల జనాభా అందుబాటులో లేనందున, ప్రత్యమ్నాయము, వైకల్పికము మార్పిడి సూత్రం అందుబాటులో ఉందని ఆదేశాలు ఇచ్చింది. పర్యవసానంగా, పదోన్నతి కోసం షెడ్యూ ల్డ్ తెగల వ్యక్తి అందుబాటులో లేనపుడు షెడ్యూల్డు కులాలను అంగీకరించిన జాబితాలో షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందిన అభ్యర్థులను పరిగణనలోకి

తీసుకొని భర్తీ చేయాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల, షెడ్యూల్డ్ తెగ అభ్యర్థి లేకపోయినప్పటికీ, అందుబాటులో ఉన్న, షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందిన అభ్యర్థిని జాబితాలో నంబర్ 1 వద్ద ఖాళీని భర్తీ చేయడానికి సీనియారిటీ-కమ్ - ఫిట్నెస్ నియమాలు మరియు ప్రాతిపదికన పరిగణించాల్సి ఉంటుంది అని ఇది స్పష్టంగా ఉంది.

ఒప్పుకొన్నట్లుగానే, శ్రీ ఆర్. కె. సూద్ పదోన్నతి పొందిన సమయంలో, అంటే, మార్చి 30, 1988 నాటికి, ప్రతివాదిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అర్హత ఉన్నట్లు అంగీకరించబడినందున, ఈ అభ్యర్దిని పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన నియమం ఉన్నప్పటికీ, ఖాళీని ముందుకు తీసుకువెళ్ళే నియమం ప్రకారం మూడు సంవత్సరాల వ్యవధి ముగిసింది అనే విస్తృత ప్రాతిపదికన అతనిని అంగీకరించలేదు. అందువల్ల , అతనికి ఆ సమయంలో పధోన్నతి అర్హత ఇవ్వలేదు. ఈ వాదన కూడా ఆమోదయోగ్యంగాలేదు ఎలా అన షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల బ్రోచర్లో, "తరువాత వచ్చే నియామక సంవత్సరాలు" అనే దాని భాష్యం అధ్యాయం II లో ఈ క్రింది విధంగా ఇవ్వబడింది.

> "నియామక సంవత్సరం అంటే ఒక క్యాలెండర్ సంవత్సరం మరియు మూడు సంవత్సరాల పరిమితి ప్రయోజనాల కోసం రిజర్వు చేసిన ఖాళీలను ముందుకు తీసుకెళ్లడం అంటే వాస్తవానికి నియామకం చేయబడిన సంవత్సరం అని అర్థం."

అందువల్ల, క్యాలెండర్ సంవత్సరం, అంటే క్యాలెండర్ సంవత్సరంలో జనవరి మొదటి నుండి డిసెంబర్ 31 వరకు, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థులు అందుబాటులో లేకుంటే రిజర్వు చేసిన ఖాళీలను మూడు నియామక సంవత్సరాలకు ముందుకు తీసుకెళ్లాల్సిన అవసరం ఉందని స్పష్టమవుతుంది. ఉదాహరణకు, నియామకం 1987వ సంవశ్చ్రము లో జరిగి అప్పుడు షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థులు అందుబాటులో లేకుంటే రిజర్వు చేసిన ఖాళీలను అక్కడినుండి మూడు నియామక సంవత్సరంల వెనుకకు తీస్కువెళ్లాలి. ఉదాహరణకు రెండవ నియామకం 1989 వ సంవత్సరం లో జరిగితే, రెండవ నియామక సంవత్సరం 1989 సంవత్సరం కానీ, ప్రతివాది భాష్యం చెప్పినట్లుగా 1987 సంవత్సరం కాదు. ఒప్పుకొన్నట్లుగానే ప్రతివాది 1987 వ సంవత్సరం లో పధోన్నతి కి అర్హుడు అయినట్లు గోచరించడంలేదు. ఆ కారణాన ఆ ఖాళీ ని 1987 సంవత్సరం కు తీసుకువచ్చి 1988 లో ఆ ఖాళీ ని ప్రతివాది అర్హత సాదించినప్పటికీ

పిటిషనర్లు మూడు సంవత్సరంల కాలపరిమితి అయిపోయిందన్న భాష్యం తో పరిగణించ లేదు. ఇంతకుముందు పైన సంగ్రహించిన విస్పష్టమైన నిబందనలు ఉన్నప్పటికీ ఇట్టి ఏర్పాటు మిద్యాహేతువైనది మరియు రిసర్వేషన్ యొక్క ఫలాన్ని ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా నిరాకరించడానికి చేసినది. అంతెనుగాక , భారత ప్రభుత్వ హోమ్ మంత్రిత్వ శాఖ ముందస్తు అనుమతి గాని ఉత్తరువులు గాని తీసుకోలేదు. ట్రిబునలు సరిగా తెలియచేసినట్లుగా పిటిషనరు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం ఖాళీల జాభిత [రోస్టరు] కలిగిఉండవలసి నప్పటికీ , దానిని సమర్పించమని అనేక మార్లు అవకాశం ఇచ్చినప్పటికీ , దానిని తొక్కి పెట్టినట్లు ట్రిబునలు యొక్క వ్యక్తీకరణ మమ్ము ఆశ్చర్యమునకు గురి చేస్తుంది. ఈ పిటిషన్ లో ఏ సముజాయిషీ తెలుపలేదు. రిజర్వేషన్ రూలును అమలు చేయుట అనేది రాజ్యాంగ విది , దానిని నిజాయితీ తోనూ , విశ్వసనీయత తోను దాని భావాన్ని మరియు స్ఫూర్తినీ అమలు చేయుటలో పిటిషనరు విస్మరించినట్లు గోచరిస్తున్నది.

ఆర్టికల్ 14 వివక్షతను నిషేధిస్తుంది మరియు ఆర్టికల్ 16 (1) రాష్ట్రం క్రింద ఉన్న కార్యాలయం లేదా పదవికి నియామకముల విషయంలో అవకాశాల సమానత్వాన్ని కల్పిస్తుంది. ఆర్టికల్ 38 ను పీఠికతో పాటు చదివిన జాతీయ జీవితంలోని అన్ని సంస్థలలో ప్రాథమిక లక్షణమైన సామాజిక – ఆర్థిక న్యాయాన్ని ఇవ్వమని రాష్ట్రాన్ని ఆదేశిస్తుంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 335 ప్రకారం, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు తెగల సభ్యుల వాదనలను కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర వ్యవహారములుకు సంబంధించి సేవలు మరియు పదవులకు నియామకాలు చేసేటప్పుడు, పరిపాలన సామర్థ్యాన్ని కొనసాగించడంతో పాటుగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల విద్య మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించడానికి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 46కి అనుగుణంగా చదవాలని మరియు అన్యాయాలు మరియు సకల విధముల ధోపిడి నుండి వారిని రక్షించడానికి దీనిని చదవాలని అనేది స్థిరపడిన న్యాయ సూత్రం. ప్రభుత్వం [రాష్ట్రం] క్రింద ఉన్న కార్యాలయం లేదా పదవికి నియామకము అనేది సామాజిక న్యాయంలో భాగంగా ఆర్థిక న్యాయాన్ని అందించడానికి షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలు సామాజిక ప్రధాన స్రవంతిలోకి వచ్చి సమైఖ్యం కాడానికి అలాగే వ్యక్తి యొక్క గౌరవం మరియు హోదా సమానత్వం రాష్ట్ర విధానాలలో ఒకటి. ఇది ఒక ప్రాథమిక కర్తవ్యమైన శ్రేష్ఠతను మెరుగుపరచడానికి ఒక అవకాశంగా ఉంటుంది. రాజ్యాంగ (77వ సవరణ) చట్టము, 1995 ద్వారా ప్రవేశపెట్టబడిన 16 (4ఎ) ఆర్టికల్ వెలుగులో, నియామకములు చేసేటప్పుడు

లేదా పదోన్నతి ఇచ్చేటప్పుడు పదోన్నతి కోసం షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఇది నియామక నియమాలను పదోన్నతితో సహా అమలు చేయడంలో అధికారుల అధికారంతో పాటు రాజ్యాంగబద్ధమైన విధి. ఈ కోర్టు ఆ తరపున, కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ – జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా, గైన్ ప్రకాష్, న్యూఢిల్లీ మరియు మరిఒకరు వర్సెస్ కె. ఎస్. జగన్నాథన్ & మరిఒకరు [1986] 2 ఎస్. సి. సి. 679 లో 693 వద్ద ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం, బ్రోచర్ దృష్ట్యా షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల ఉద్యోగులకు పరీక్ష యొక్క తగ్గించిన ప్రమాణాలను నిర్ణయించడం, తెలియజేయడం మరియు పరీక్ష నిర్వహించడానికి ముందు రిఫ్రెషర్ కోర్సులను నిర్వహించడం నిర్వర్తించడంలో వైఫల్యం రాజ్యాంగ విరుద్ధమా అని రాజ్యాంగ బాధ్యత కింద ఉందా అని పరిశీలించవలసి వలసి వచ్చినది. ఈ అధికారులు రిజర్వేషన్ల పాలనను అమలు చేయడంలో అధికార యంత్రాంగం యొక్క రాజ్యాంగపరమైన బాధ్యతను పరిగణించి, 21, 22, 23 పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా ఎత్తి చూపింది:

> "21.ది.21.1.1977 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన [ఆఫీసు మెమరాండము] ద్వారా ఒసగబడిన వివేచనానుసారము స్వభావాన్ని పరిశీలించినప్పుడు. – "ఇది విచక్షణాధికారాన్ని సరళీకృతం చేసే అధికారమా లేదా కర్తవ్యంతో కూడిన విచక్షణాధికారమా?" అనే పరిశీలన అవసరం. పైన పేర్కొన్న రాజ్యాంగంలోని నిబంధనలు నుండి, కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర వ్యవహారములుకు సంబంధించి సేవల కోసం పదవులకు నియామకాలు చేయడంలో, పరిపాలనా సామర్థ్యాన్ని నిర్వహించడానికి అనుగుణంగా, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యుల వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ఆర్టికల్ 335 విధించిన రాజ్యాంగ విధిని నిర్వర్తించడంలో వివేచనానుసారమును ఉపయోగించడం అనేది పారదర్శకమైన స్పష్టతతో ఉంది. ఆర్టికల్ 46 లో నిర్దేశించిన ఆదేశిక సూత్రాలకి అనుగుణంగా విద్యా మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాలను ప్రజలలో బలహీన వర్గాలను, ముఖ్యంగా షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలను ప్రోత్సహించడానికి , సామాజిక అన్యాయం, సకల విధముల ధోపిడి నుండి వారిని రక్షించడం ప్రత్యేక శ్రద్ధతో ఈ విధిని అమలు చేయాలి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 37 ప్రకారం, రాజ్యాంగంలోని నాలుగో భాగంలో ఉన్న ఆర్టికల్ 46 ఉన్న రాజ్యాంగ విధాన ఆదేశిక సూత్రాలు దేశ పాలనకు ప్రాథమికమైనవని, చట్టాలను రూపొందించడంలో ఈ సూత్రాలను వర్తింపజేయడం

ప్రభుత్వముల విధి అని పేర్కొంది. గౌరవ న్యాయమూర్తి ముర్తజా ఫజల్ అలీ, కేరళ రాష్ట్రం v ఎన్.ఎం.థామస్ సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు ఎస్సీసీ 996వ పేజీలో పి. 395, పేరా 164 లో చెప్పినట్లుగా "ఆదేశిక సూత్రాలు రాజ్యాంగ ప్రాథమిక లక్షణాన్ని మరియు సామాజిక మనస్సాక్షిని ఏర్పరుస్తాయి మరియు రాజ్యాంగం ఈ ఆదేశిక సూత్రాలను అమలు చేయండి" అని రాష్ట్రాన్ని ఆదేశిస్తుంది.

22. షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులకు పదోన్నతి కల్పించడానికి సరిపోవునంత అవకాశాన్ని కల్పించడమే 1977 జనవరి 21 నాటి కార్యాలయ విజ్ఞాపన యొక్క లక్ష్యం. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 16 (4) లోని నిబంధనలు కారణంగా 'షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులను రాష్ట్రం క్రింద ఉన్న ఏ కార్యాలయానికైనా ఉపాధి లేదా నియామకమునకు సంబంధించిన విషయాలలో ఇతరులకు ఇచ్చిన దానికంటే భిన్నంగా వ్యవహరించడం రాజ్యాంగంలోని పౌరులకు హామీ ఇవ్వబడిన అటువంటి విషయాలలో పౌరులందరికీ ఆర్టికల్ 16 సి (1) ద్వారా సమాన హక్కు యొక్క ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించదు. ఆర్టికల్ 16 (4) ప్రకారం రిజర్వేషన్లను వెనుక బడిన వర్గములు షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులతో సహా రిజర్వేషన్ కేవలం ప్రారంభ నియామకానికి సంబంధించి మాత్రమే కాకుండా పధోన్నతులలో చేయాల్సిన పోస్టులకు సంబంధించి కూడా చేయవచ్చని ఈ కోర్టు అనుకూల నిర్ణయాల ద్వారా ఇప్పుడు బాగా పరిష్కరించబడింది (ఉదాహరణకు, పంజాబ్ రాష్ట్రం v. హీరాలాల్, [1971] 3 ఎస్. సి. ఆర్. 267 మరియు అఖిల భారతీయ సోషిత్ కరంచారి సంఘ్ v యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, [1981] 1SCC 246.

23. దానిని ఎలా జనవరి 21, 1977 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన మరో రెండు ఆఫీస్ మెమోరాండాలను సూచిస్తుంది, అవి డిసెంబర్ 23, 1970 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన మరియు నవంబర్ 27, 1972 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన. 1970 డిసెంబర్ 23 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన ప్రకారం, సాధారణ ప్రమాణాల ఆధారంగా వారికి కేటాయించిన అన్ని ఖాళీలను భర్తీ చేయడానికి తగిన సంఖ్యలో షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థులు అందుబాటులో లేనప్పుడు, వారు అటువంటి పదోన్నతికి అనర్హులు కాదని తేలితే వారిని కూడా పదోన్నతి కోసం పరిగణించవచ్చు, మరియు దీనిని సాధించడానికి, పైన పేర్కొన్న ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా

అటువంటి పరీక్షలలో అర్హత ప్రమాణాన్ని వారికి అనుకూలంగా సడలించవచ్చని పేర్కొన్న కార్యాలయ విజ్ఞాపన నిర్దేశిస్తుంది. 1972 నవంబర్ 27 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన ఫిట్నెస్కు లోబడి సీనియారిటీ ఆధారంగా పదోన్నతి ద్వారా భర్తీ చేసే నియామకాల్లో షెడ్యూల్డు కులాల సభ్యులకు 15 శాతం, షెడ్యూల్డ్ తెగలు 7 1/2 శాతం రిజర్వేషన్ కోటాను నిర్ణయిస్తుంది. 1977 జనవరి 21 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన ప్రకారం, ప్రమోషనల్ పోస్టులలో వారికి కేటాయించిన అన్ని ఖాళీలను భర్తీ చేయడానికి సాధారణ ప్రమాణం ఆధారంగా అర్హత పరీక్షలలో తగిన సంఖ్యలో షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలు అందుబాటులో లేకపోతే, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థుల విషయంలో అర్హత విషయంలో సంబందిత అంశముల తో పాటు ఈ క్రింది అంశములను పరిగణన లోకి తీసుకుని తగిన సడలింపు ఇవ్వాలి, (1) కేటాయించిన ఖాళీల సంఖ్య, (2) షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థుల పనితీరు, అదే పరీక్ష లో ఇతర అభ్యర్థుల పనితీరు (3) పోస్టుకు నియామకము కోసం కనీస ప్రమాణాలు, అలాగే (4) కేడర్ మొత్తం బలగం మరియు అందులో షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థుల బలగం. 1977 జనవరి 21 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన రెండు అర్హత ప్రమాణాలను ప్రతిపాదించింది – ఒకటి, సాధారణ అర్హత ప్రమాణం మరియు మరొకటి, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థులకు సడలించిన లేదా తగ్గించిన అర్హత ప్రమాణం. ఇంతకుముందు పునరుత్పత్తి చేయబడిన ఫిబ్రవరి 8,1968 నాటి ఆఫీస్ విజ్ఞాపన యొక్క పేరా 4, అర్హత పరీక్ష ద్వారా ప్రత్యక్ష నియామక విషయంలో సాధారణంగా కనీస ప్రమాణాన్ని నిర్ణయించాలని మరియు అటువంటి సందర్భాల్లో, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థులకు తక్కువ కనీస అర్హత ప్రమాణాన్ని నిర్ణయించాలని, పరిపాలన సామర్థ్యాన్ని కొనసాగించడానికి అవసరమైన కనీస ప్రమాణాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని మరియు సాధారణ అభ్యర్థులకు కనీస అర్హత ప్రమాణాన్ని తరువాత తేదీలో సమీక్షించినట్లయితే, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థులకు వర్తించే తగ్గించిన కనీస అర్హత ప్రమాణాన్ని కూడా సమీక్షించాలని చూపిస్తుంది. ఆఫీస్ విజ్ఞాపన నెం. 1/1/70 – ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ (ఎస్. సి. టి) జూలై 25,1970 నాటిది, ఇది ప్రత్యక్ష నియామకం కోసం సాధారణ ప్రమాణం పరీక్షతో వ్యవహరిస్తుంది మరియు షెడ్యూల్డ్ కులాలు

మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన అభ్యర్థులు వారు అటువంటి పోస్టు లేదా పోస్టులకు అనర్హుడుగానపుడు రిజర్వేషన్ కోటా లోని కొరతను తీర్చడానికి ఒక సారూప్యత కోసం రిజర్వేషన్ కోటా లోని కొరతను తీర్చడానికి వారి విషయంలో తగ్గించిన ప్రమాణం గురించి కూడా మాట్లాడుతుంది. పైన చూసినట్లుగా అదే రకమైన ఏర్పాటు యొక్క ఉనికిని 23 డిసెంబరు 1970 తేదీ గల, ఆఫీస్ విజ్ఞాపనలో పధోన్నతి కోసం డిపార్ట్మెంటల్ నిర్ధారణ పరీక్షలలో మరియు డిపార్ట్మెంటల్ పోటీ పరీక్షలకు సంబంధించిన అధికార సూత్రంతో పాటు ఈ విధి క్లుప్తంగా ఇలా పేర్కొనబడింది."

జూలియస్ v లార్డ్ బిషప్ ఆఫ్ ఆక్స్ఫర్డ్ లో హౌస్ ఆఫ్ లార్డ్స్ లోని లార్డ్ కౌన్సిల్ ఎర్ల్ కైర్న్స్ 5 అపీలు కేసులు 214 పేజీ 222-223 వద్ద ఆమోదంతో ఈ కోర్టు బాంబే పోలీస్ కమిషనర్ v గోర్ధండాస్ భాన్జీ, [1952] ఎస్. సి. ఆర్ 135 లో 147 వద్ద ఇలా ఉదహరించబడింది:

"చేయటానికి అధికారం ఉన్న ఈ విషయం యొక్క స్వభావంలో ఏదో ఉండవచ్చు, అది చేయవలసిన లక్ష్యంలో ఏదో ఉండవచ్చు, అది చేయవలసిన పరిస్థితులలో ఏదైనా ఉండవచ్చు, వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల పేరిట ఏదైనా ఉండవచ్చు, దీని ప్రయోజనం కోసం అధికారాన్ని ఉపయోగించాలి, అలా చేయమని పిలిచినప్పుడు ఆ అధికారాన్ని ఉపయోగించడం ఇది అధికారాన్ని విధి తో జత చేయవచ్చు, మరియు అధికారం ఉంచబడిన వ్యక్తి యొక్క విధిగా మార్చవచ్చు, ".

అందువల్ల పిటిషనర్ అధికారంతో పాటు రాజ్యాంగ విధిలో ఉన్నారని స్పష్టమవుతుంది. ప్రతి ప్రభుత్వ ఉద్యోగి సమాజానికి ట్రస్టీ మరియు ప్రజా పరిపాలన యొక్క అన్ని అంశాలలో, ప్రతి ప్రభుత్వ ఉద్యోగి దేశాన్ని సంఘటితం చేయడానికి, ప్రజా పరిపాలనలో శ్రేష్ఠత మరియు సామర్థ్యాన్ని సాధించడానికి రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక మరియు రాజ్యాంగ విధానాలను అమలు చేయడంలో నిజాయితీ, సమగ్రత, చిత్తశుద్ధి మరియు విధేయతను ప్రదర్శించాలి. ఆర్టికల్స్ 16 (4), 16 (4-ఎ), 15 (4) 335 కింద రాజ్యాంగ విధానమును అమలు చేయడానికి విధి మరియు అధికారాన్ని అప్పగించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి, అమలులో పారదర్శకతను ప్రదర్శించాలి మరియు రాజ్యాంగ లక్ష్యాల సాధనకు సరైన అమలుకు జవాబుదారీగా ఉండాలి. జాబితాను నిర్వహించడం మరియు నిబంధనను అమలు

చేయడానికి ఆ తరపున భారత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన కరపత్రానికి అనుగుణంగా దానిని ఖచ్చితంగా నిబద్ధత కలిగయుండుట, పదోన్నతిలో రిజర్వేషన్ అనేది ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై ఉంచబడిన, విధించిన బాధ్యత మరియు నమ్మకం. రాజ్యాంగం ప్రజా సేవకుడిని ప్రజా విధానముం మరియు రాజ్యాంగ లక్ష్యాలను అమలు చేయడానికి నిజాయితీగల అడ్మినిస్ట్రేటర్ , పాలకుడుగా విశ్వసించింది. ఇక్కడ పిటిషనర్, ఆ నమ్మకాన్ని వమ్ము చేసి , ప్రజా విధానాన్ని నిరుత్సాహపరిచేందుకు మొగ్గు చూపారు. పిటిషనర్ ఆ రాజ్యాంగబద్ధమైన విధిని నిర్వర్తించడంలో విఫలమయ్యారని వాస్తవాల నుండి ఊహించవచ్చు. కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన చండీగఢ్ అడ్మినిస్ట్రేటర్, తప్పు చేసిన సంబంధిత అధికారులపై తగు విధముగా పాలకుడు పరిశీలించి చర్య తీసుకోవాలి మరియు రెండు నెలల్లోపు పాటించినట్లు ఈ కోర్టు రిజిస్ట్రీకి నివేదించాలి.

అందువల్ల, ట్రిబ్యునల్, 1988 సంవత్సరంలో షెడ్యూల్డ్ తెగలకు కేటాయించిన ఖాళీని భర్తీ చేసేటప్పుడు, ఆర్.కె.సూద్ను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు ప్రతివాది కేసును పరిగణనలోకి తీసుకొని ఉండాలి . దానిని విస్మరించడం అనేది రాజ్యాంగబద్ధమైన విధిని ఉల్లంఘించడం, ప్రభుత్వం అందించిన జాబితా ప్రకారం రిజర్వేషన్ల పాలనను పాటించక పోవడమే. అందువల్ల , ట్రిబ్యునల్ యొక్క అభిప్రాయం సరైనది, చట్ట ప్రకారం ఎటువంటి జోక్యానికి తావు లేదు.

తదనుగుణంగా ప్రత్యేక సెలవు పిటిషన్ను కొట్టివేయడమైనది.

పిటిషన్ను కొట్టివేయాడ మైనది.